

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 520/2020-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu a zo sudcov Miroslava Duriša a Ladislava Duditša (sudca spravodajca) o ústavnej sťažnosti [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ondrej Urban, MBA, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cpr 26/2017 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava III v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cpr 26/2017 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Bratislava III p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cpr 26/2017 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. [REDAKOVANÉ] p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré mu je Okresný súd Bratislava III p o v i n n ý zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava III je p o v i n n ý nahradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia v sume 450,29 € (slovom štyristopäťdesiat eur a dvadsaťdeväť centov) na účet jeho právnej zástupkyne advokátskej kancelárie URBAN STEINECKER GAŠPEREC BOŠANSKÝ, s. r. o., advokátska kancelária, Havlíčkova 16, Bratislava, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej s'ťažnosti n e v y h o v u j e .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a s'ťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. októbra 2020 doručená ústavná s'ťažnosť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „s'ťažovateľ“ alebo „žalobca“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 45 Cpr 26/2017 (ďalej len „napadnuté konanie okresného súdu“).

2. Z ústavnej s'ťažnosti vyplýva, že s'ťažovateľ sa žalobou podanou 20. októbra 2017 domáhal určenia neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a náhrady mzdy

z neplatného skončenia pracovného pomeru. Rozsudkom okresného súdu č. k. 45 Cpr 26/2017-116 zo 4. apríla 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) bolo okrem iného rozhodnuté, že okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné. Strany sporu podali proti rozsudku okresného súdu v zákonom stanovenej lehote odvolania. Ku dňu doručenia ústavnej sťažnosti však nebola vec predložená Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) na účely rozhodnutia o podaných odvolaniach.

3. Sťažovateľ okrem iného v ústavnej sťažnosti uviedol, že „... má za to, že (i) nepostúpenie spisovného materiálu odvolaciemu súdu zo strany porušovateľa, (ii) už takmer tri roky dlhé celkové konanie v pracovnoprávnom spore, teda spore s osobitým postavením a prioritou v rozhodovaní a to (iii) bez právoplatného rozhodnutia v merite veci, (iv) nesústredenosť Okresného súdu Bratislava III, ktorou (ne)vedie namietané konanie, je už samo osebe neprimeraným porušením základných práv sťažovateľa... na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, keďže koná (i) nesústredene, (ii) neefektívne (iii) nekoordinovane a (iv) zjavne pomaly.“.

4. Na základe už uvedeného sťažovateľ v petite navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, ktorým vysloví porušenie jeho v bode 1 označených práv postupom okresného súdu v napadnutom konaní. Sťažovateľ sa zároveň domáha, aby ústavný súd prikázal v napadnutom konaní okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov. Okrem toho sťažovateľ žiada o priznanie finančného zadosťučinenia v sume 3 500 € a náhrady trov konania v sume 900,58 €.

II.

Procesný postup ústavného súdu, vyjadrenie odporcu k ústavnej sťažnosti a replika sťažovateľa

5. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde v znení účinnom do 31. decembra 2020“) a uznesením č. k. IV. ÚS 520/2020-24

z 22. októbra 2020 ju podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde v znení účinnom do 31. decembra 2020 prijal na ďalšie konanie v celom rozsahu.

6. Na základe výzvy ústavného súdu predseda okresného súdu v podaní sp. zn. Spr. 476/2020 z 5. novembra 2020, ktoré bolo doručené ústavnému súdu 16. novembra 2020, uviedol, že v prílohe zasiela vyjadrenie zákonnej sudkyne a súdny spis.

7. Zákonná sudkyňa okrem podrobnej chronológie jednotlivých úkonov vykonaných okresným súdom po vydaní rozsudku zo 4. apríla 2019 uviedla, že vo veci boli pravidelne vykonávané úkony podľa § 373 a nasl. zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“), ktoré súviseli s prípravou súdneho spisu na predloženie odvolaciemu súdu. Zákonná sudkyňa okresného súdu tiež uviedla, že pred podaním ústavnej sťažnosti sťažovateľ nepodal predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy podľa § 63 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

8. Právny zástupca sťažovateľa v stanovisku zo 16. novembra 2020, ktorým reagoval na vyjadrenie zákonnej sudkyne, okrem iného konštatoval, že *«...porušovateľ, bol dlhodobo nečinný a porušovateľ „zavádza“ Ústavný súd SR vo vyjadrení porušovateľa, nakoľko porušovateľ voči sťažovateľovi ako žalobcovi reálne od mája 2019 (kedy podali odvolanie tak žalobca ako aj žalovaný) bol až v októbri 2020 „spôsobilý“ predložiť obe odvolania na rozhodnutie odvolaciemu súdu, o to viac, že ide o tzv. prioritný typ konania, lebo pracovnoprávne spory, sú spormi s osobitnou rýchlosťou konania, a porušovateľ bol nečinný, keď predložiť obe odvolania z mája 2019 sa reálne podarilo až v októbri 2020. Sťažovateľ podával viacero podaní, no porušovateľ reálne v tejto veci nekonal a nekoná stále.»*.

9. Právny zástupca sťažovateľa podaním zo 7. januára 2021 ďalej okrem iného uviedol, že *„ešte stále do dnešného dňa nebolo zo strany porušovateľa stále meritórnej rozhodnuté o celom predmete konania, pričom ide o prioritný typ konania z pohľadu judikatúry ESLP (pracovnoprávny spor), keďže de iure vec išla iba v októbri 2020 (procesným zavinením a hrubou nečinnosťou a nesústredenou činnosťou porušovateľa) na*

odvolací súd zo strany porušovateľa, a súčasne stále NIE JE rozhodnuté ani o otázke náhrade trov konania pričom ide o prioritný typ konania a to konanie o pracovnoprávny spor, čím je de iure porušovateľ z ústavnokonformného pohľadu nečinný...“.

10. Ústavný súd podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde v znení účinnom po 1. januári 2021“) upustil v tejto veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia práv označených v bode 1.

III.

Chronológia úkonov v napadnutom konaní okresného súdu

11. Ústavný súd z ústavnej sťažnosti, vyjadrení účastníkov konania a zo súdneho spisu okresného súdu, ktorý bol vyžiadaný, zistil tento priebeh napadnutého konania okresného súdu:

- 20. októbra 2017 bola doručená Okresnému súdu Bratislava V žaloba sťažovateľa o neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktorý bol dohodnutý na dobu určitú a ktorý bol ukončený približne 2 mesiace pred jeho riadnym skončením;

- podaním Okresného súdu Bratislava V z 24. októbra 2017 bolo sťažovateľovi oznámené postúpenie jeho veci okresnému súdu a tiež postúpenie spisu okresnému súdu;

- po vykonaní úkonov vyplývajúcich z podanej žaloby bol 28. augusta 2018 nariadený termín pojednávania na 15. november 2018, ktoré sa aj uskutočnilo a ktoré bolo odročené na 5. február 2019;

- 5. februára 2019 sa uskutočnilo pojednávanie, ktoré bolo odročené z dôvodu nahlásenia bomby na okresnom súde;

- 21. februára 2019 bol nariadený termín pojednávania na 4. apríl 2019, ktoré sa aj uskutočnilo a na ktorom bol vyhlásený rozsudok okresného súdu;

- 3. mája 2019 bol sťažovateľovi a 10. mája 2019 žalovanému doručený rozsudok okresného súdu zo 4. apríla 2019;

- 17. mája 2019 bolo okresnému súdu doručené odvolanie sťažovateľa a 23. mája 2019 odvolanie žalovaného proti rozsudku okresného súdu zo 4. apríla 2019;

- 11. júna 2019 bol daný pokyn na doručenie výzvy žalovanému na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie a súčasne bol daný pokyn na doručovanie odvolania žalovaného žalobcovi (pokyny realizované 8. augusta 2019);
- 9. augusta 2019 bolo žalobcovi doručené odvolanie žalovaného spolu s výzvou na vyjadrenie;
- 13. augusta 2019 žalovaný uhradil súdny poplatok za podané odvolanie;
- 14. augusta 2019 bol daný pokyn na doručenie odvolania sťažovateľa žalovanému spolu s výzvou na vyjadrenie (doručené 2. septembra 2019);
- 6. septembra 2019 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného k odvolaniu žalobcu;
- 10. októbra 2019 bol daný pokyn na doručenie vyjadrenia žalovaného k odvolaniu žalobcu doručované spolu s výzvou na vyjadrenie žalobcovi (pokyn realizovaný 25. novembra 2019);
- 3. decembra 2019 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalobcu k vyjadreniu žalovaného;
- 13. februára 2020 bol daný pokyn na doručenie vyjadrenia žalobcu z 2. decembra 2019 žalovanému (pokyn realizovaný 3. júna 2020);
- 17. júna 2020 bolo vyjadrenie žalobcu doručené žalovanému;
- 25. júna 2020 bolo okresnému súdu doručené vyjadrenie žalovaného;
- 16. septembra 2020 bol daný pokyn na doručovanie vyjadrenia žalovaného žalobcovi (doručené 2. októbra 2020);
- 8. októbra 2020 bola vyhotovená predkladacia správa na účely predloženia spisu krajskému súdu na rozhodnutie o podaných odvolaniach.

IV.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov.

15. Podľa čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby jeho vec bola prerokovaná verejne, bez zbytočných priet'ahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť iba v prípadoch ustanovených zákonom.

16. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

17. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010) a ich prípadné porušenie možno preskúmať spoločne.

18. Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 220/04, IV. ÚS 365/04).

19. Základnou povinnosťou všeobecného súdu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty účastníkov konania. Táto povinnosť okresného súdu vyplýva z čl. 17 CSP, ktorý upravuje zásadu hospodárnosti a rýchlosti konania (súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným priet'ahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb).

20. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (IV. ÚS 74/02, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04, I. ÚS 398/2016) ústavný súd zohľadnil tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd v rámci prvého kritéria prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07).

V.

Posúdenie veci ústavným súdom

21. Pokiaľ ide o kritérium právnej a skutkovej zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že danú vec možno považovať za štandardnú, nijako sa nevymykajúcu bežnej rozhodovacej činnosti súdov, ktoré prejednávajú a rozhodujú individuálne pracovné spory. Z tohto dôvodu ústavný súd nepovažuje prerokúvanú vec za právne ani skutkovo zložitú. Napokon skutočnosť, že by vec sťažovateľa bola skutkovo alebo právne zložitá, netvrdila ani zákonná sudkyňa okresného súdu.

22. Správanie účastníka konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 38 ods. 2 listiny), resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd nezistil zo súdneho spisu okresného súdu žiadne skutočnosti, ktoré by signalizovali nedostatočnú aktivitu či súčinnosť zo strany sťažovateľa v napadnutom konaní okresného súdu. Z uvedeného teda vyplýva, že sťažovateľ svojím správaním

neprisiel k predĺženiu napadnutého konania okresného súdu. Zároveň zákonná sudkyňa okresného súdu vo svojom vyjadrení nenamietala správanie sťažovateľa, ktoré by malo za následok predĺženie napadnutého konania okresného súdu.

23. Tretím hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa, bol postup samotného okresného súdu. Pri skúmaní skutočnosti, či v dôsledku jeho postupu došlo k porušeniu uvedených práv, ústavný súd zistil, že to tak je, a to napriek tomu, že plynulému postupu nebránila žiadna zákonná prekážka v konaní (II. ÚS 3/00, III. ÚS 46/04).

24. Ústavný súd uvádza, že v napadnutom konaní okresný súd priebežne konal, ale napriek tomu sa podľa názoru ústavného súdu napadnuté konanie okresného súdu vyznačuje neefektívnosťou. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd síce rozhodol vo veci samej po približne 18 mesiacoch od začatia napadnutého konania. Avšak do rozhodnutia ústavného súdu okresný súd nepredložil súdny spis krajskému súdu na účely rozhodnutia o odvolaní strán sporu proti rozsudku okresného súdu zo 4. apríla 2019 (i keď už 8. októbra 2020 bola vyhotovená predkladacia správa na účely predloženia spisu krajskému súdu), čo predstavuje dlhšiu dobu (21 mesiacov) ako samotné rozhodovanie okresného súdu vo veci samej. Túto skutočnosť ústavný súd považuje za neakceptovateľnú, pretože úkony súvisiace s podanými odvolaniami strán sporu proti rozsudku okresného súdu zo 4. apríla 2019 možno považovať za jednoduché úkony.

25. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným priet'ahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj takou jeho činnosťou, ktorá nesmeruje k odstráneniu právnej neistoty účastníkov súdneho konania. Aj neefektívna činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ obrátil na štátny orgán, aby o jeho veci rozhodol (napr. IV. ÚS 164/03, IV. ÚS 121/04, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 380/08, I. ÚS 158/2010).

26. Ústavný súd teda konštatuje neefektívnu činnosť okresného súdu vyplývajúcu z vlečúceho sa vykonávania úkonov súvisiacich s podanými odvolaniami strán sporu proti rozsudku okresného súdu zo 4. apríla 2019, čo malo za následok zistenie zbytočných prietáhov. Okresný súd totiž nezvolil procesný postup v súdnom konaní smerujúci k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty, v ktorej sa sťažovateľ nachádzal. Je zrejmé, že len rýchla ochrana subjektívnych práv môže byť dostatočne spravodlivá a účinná, šetriaca náklady nielen účastníkov konania, ale aj samotného súdu a pôsobí aj preventívno-výchovne či stabilizujúco a dôveryhodne na ostatných občanov.

VI.

Záver

K bodu 1 výrokovej časti nálezu

27. Na základe už uvedených skutočností ústavný súd dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k zbytočným prietáhom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

K bodu 2 výrokovej časti nálezu

28. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal [obdobne § 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde v znení účinnom po 1. januári 2021].

29. Keďže okresný súd nepredložil súdny spis krajskému súdu na účely rozhodnutia o podaných odvolaniach, ústavný súd podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov.

K bodu 3 výrokovvej časti nálezu

30. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie [obdobne § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde v znení účinnom po 1. januári 2021].

31. Podľa § 123 ods. 2 zákona o ústavnom súde v znení účinnom po 1. januári 2021 ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

32. Podľa § 135 ods. 1 zákona o ústavnom súde v znení účinnom po 1. januári 2021 ak ústavný súd prizná sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie, orgán verejnej moci, ktorý porušil základné práva a slobody sťažovateľa, je povinný sťažovateľovi priznané finančné zadosťučinenie zaplatiť do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

33. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti žiadal priznať finančné zadosťučinenie v sume 3 500 € z dôvodu *„intenzívneho duševného utrpenia, ktoré je nevyhnutne spojené s prieťahmi v konaní, ktoré sťažovateľa traumatizuje aj v súkromí zodpovedá Okresný súd Bratislava III. Predmetné súdne konanie prebieha pred porušovateľom dokopy takmer tri roky, pričom sa porušovateľovi nepodarilo odstrániť stav právnej neistoty, a ani len sporové strany priblížiť bližšie k právoplatnému rozhodnutiu, nakoľko nepostúpil spis odvolaciemu súdu v hospodárnom čase a preto je isté, že stav právnej neistoty sa neodstráni ani v najbližšej dobe. Toto (ne)konanie porušovateľa je nesústredené, nehospodárne a neefektívne, čím porušuje základné právo sťažovateľa na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov ako podľa Ústavy SR tak aj podľa medzinárodných zmlúv, ktoré Slovenská republika ratifikovala a ktoré sú záväzné.“*

34. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho

porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

35. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, najmä dĺžku napadnutého konania okresného súdu, povahu a rozsah práv sťažovateľa, ktoré boli porušené, a predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (skončenie pracovného pomeru, ktorý bol dohodnutý na dobu určitú a ktorý bol ukončený približne iba 2 mesiace pred jeho riadnym skončením), ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia v sume 500 eur.

36. Ústavný súd preto nevyhovel časti ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ žiadal priznať finančné zadosťučinenie nad ústavným súdom priznanú sumu 500 eur, a preto v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

K bodu 4 výrokovej časti nálezu

37. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde v znení účinnom po 1. januári 2021 ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

38. Pri výpočte trov právneho konania ústavný súd vychádzal z ustanovení vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“).

39. Ústavný súd uvádza, že základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 zodpovedá sume 177 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky, ktorým je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2019, ktorá bola vo výške 1 062 €). Sadzba za náhradu hotových

výdavkov (režijný paušál) za každý priznaný úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 je v sume 10,62 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky).

40. Ústavný súd priznal sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom v celkovej sume 450,29 € vrátane dane z pridanej hodnoty [ďalej len „DPH“ (ústavný súd považuje za preukázané, že právny zástupca sťažovateľa je platcom DPH)], a to za 2 úkony právnej pomoci vykonané v roku 2020 zvýšené o 20 % DPH, t. j. prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom [§ 13a ods. 1 písm. a) vyhlášky] a písomné podanie ústavnej sťažnosti [§ 13a ods. 1 písm. c) vyhlášky], a dvakrát paušálnu náhradu hotových výdavkov v roku 2020 zvýšenú o 20 % DPH.

41. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi odmenu a režijný paušál za úkon *„vypracovanie právneho rozboru veci pre klienta ohľadom posúdenia opodstatnenosti podania ústavnej sťažnosti a právneho rozboru porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa zo strany porušiteľa“*, a to z dôvodu, že takto právnym zástupcom uplatnený úkon považuje za súčasť iného právneho úkonu, t. j. prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, ktorý ústavný súd priznal sťažovateľovi.

Ústavný súd tiež nepriznal sťažovateľovi odmenu a režijný paušál za úkon *„následná porada dňa 25.09.2020 s klientami pre potrebu schválenia finálnej verzie ústavnej sťažnosti pred jej podaním na Ústavný súd Slovenskej republiky“*. Právny zástupca sťažovateľa totiž nepreukázal skoršiu poradu so sťažovateľom, a preto predmetnú poradu právneho zástupcu ústavný súd považuje za prvú poradu so sťažovateľom, ktorá je súčasťou iného právneho úkonu, t. j. prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, ktorý ústavný súd priznal sťažovateľovi.

Ústavný súd zároveň nepriznal sťažovateľovi odmenu a režijný paušál za podanie zo 16. novembra 2020 (vyjadrenie sa k vyjadreniu zákonnej sudkyne okresného súdu k ústavnej sťažnosti sťažovateľa). Túto skutočnosť ústavný súd odôvodňuje tým, že právny zástupca sťažovateľa v tomto podaní iba zopakoval skutočnosti už skôr uvedené v ústavnej sťažnosti, ktoré preto nemali vplyv na rozhodnutie ústavného súdu vo veci samej.

Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi ani odmenu a režijný paušál za úkon *„telefonická porada advokáta s klientom ohľadom odpovede sťažovateľa na výzvu Ústavného súdu Slovenskej republiky zo dňa 16.11.2020“*, keďže právny zástupca takýto

úkon nepreukázal, pretože ústavnému súdu nebola predložená listina preukazujúca vykonanie takejto porady.

Z uvedených dôvodov ústavný súd v tejto časti rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 5 výroku tohto nálezu.

42. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v znení účinnom po 1. januári 2021 v spojení s § 263 ods. 1 CSP) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

VII.

43. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Libor DULÁ
predseda senátu